

maatte se at komme bort fra dette Skel og faa ensartede Regler. Saaledes gøre vi i Almindelighed; vi maa undertiden fastsætte en Undtagelsesregel for København, fordi den er saa forholdsvis stor, udgør et helt Amt, ja, saa at sige en hel Provins af Landet. Men de øvrige Købstæder er der virkelig ikke Grund til at adskille fra Landkommunerne. En Mængde Købstæder have Indbyggerantal paa 1,000—2,000, medens store Stationsbyer paa Landet ere oppe paa samme Tal, og dog skal der her være en bestemt Adskillelse. I Skern f. Eks. skal man kunne stemme Grønborgs Hotel ned, et godt og pænt Hotel, fordi det ligger paa Landet; men laa det i Ringkøbing eller Varde, kunde det ikke komme under Afstemning. En saadan Vilkaarlighed kan jeg ikke forstaa, og derfor ønsker jeg, at skal der kunne stemmes om et Hotel eller en Gæstgivergaard paa Landet, saa skal der ogsaa kunne stemmes derom i Byerne. Men det er ikke det, Flertallet har foreslaaet. Flertallet har kun foreslaaet, at hvis der i en By er Uenighed om, hvor mange Beværtninger der efter Vedtægten maa være, skal der stemmes om Antallet. Men det er mig saa komplet ligegyldigt, om der i Aarhus er 10 Beværtninger mere eller mindre; der er nok endda. Ved denne Bestemmelse bliver Landet ikke ligestillet med Aarhus. Først naar man kan stemme om Hotel Royals Nedlæggelse lige saavel som om et Hotel i Odder, er der Lighed, ellers ikke. Disse Regler ere i det hele taget saa indviklede og vidtløftige, at selv om jeg anerkender, at der stræbes henimod Lighed, saa opnaas Ligheden dog ikke, og derfor maa jeg fraraade at stemme for dem.

Jeg kommer nu til Flertallets Ændringsforslag til § 16 om Afstemning om Gæstgivergaarde og Kroer paa Landet. Flertallet foreslaar der, at de kunne stemmes ned, naar et Flertal, der repræsenterer mindst 25 pCt. af samtlige kommunale Vælgere, stemmer derfor. Som Lovforslaget foreligger fra Landstinget, forlanges der, naar det drejer sig om Oprettelse af Gæstgivergaarde, 35 pCt., og ved en gammel Gæstgivergaard eller Kro over Halvdelen af samtlige Vælgere, og saa foreslaar Landstinget i en anden Paragraf at give Erstatning i sidste Tilfælde. Her foreslaas der altsaa uden videre, at de kunne stemmes ned med 25 pCt. af Vælgertallet. Dette Ændringsforslag kan jeg heller ikke stemme for. Jeg tror, de Herrer tage ganske fejl, hvis de hermed tro, at fremme Ædrueligheden. Hvad sker der egentlig, naar man

stemmer en saadan Kro ned? I de fleste Tilfælde sker der det, at den gamle Kromand bliver siddende. Man tvinger ham til det, selv om han i og for sig gerne vilde afstaa Kroen, og er det en Enke, der har overtaget den, tvinger man hende til at blive siddende, fordi det er et stort økonomisk Tab at opgive Kroen. Først naar der bliver Tale om Børn eller Enker, der ikke kunne, ikke maa eller ikke ville drive Kroen, kan der ske en Forandring, hvorved da disse lide et økonomisk Tab. Vi have jo haft disse Regler i lange Tider, og det er kun i ganske enkelte Tilfælde, at Udskenkning er bleven nægtet. Det hele er et Slag i Luften. Man synes, man opnaar saa meget ved at kunne stemme en Kro ned, og saa sker der ikke andet end, at den gamle Kromand bliver siddende. Men selvfølgelig, efterhaanden ville alle Kroændene dø, saa den Tid kan komme, hvor man kan stemme Kroerne ned. Men saa burde man, som sagt, lige saa vel kunne gøre det i Byerne som paa Landet, og man burde give Erstatning derfor. En Gæstgivergaard eller Kro er ikke farligere paa Landet end i Byerne. I vore Tider med Jernbaner, Cykler og alle de Befordringsmidler, vi have, er det ikke vanskeligt at komme til en By, og der maa man om Lørdagen og paa Torvedage drikke sig saa fuld, det skal være. Men paa Landet er det saa forfærdelig forargeligt. Landet bliver stillet en Klasse lavere. I Købstæderne sker der ingenting; der kunne Folk holde Maade; men paa Landet er det umyndige Mennesker; naar der er en Kro, sidde de der fra Morgen til Aften og drikke sig fulde. Det er i Virkeligheden en Haan mod Landboerne.

Saa er der endvidere Forholdet med Hensyn til Handel med stærke Drikke. Man vil forhindre en Købmand paa Landet i at handle med saadanne. Han kan jo handle med andre Ting, kunne de Herrer sige. Men naar nu hans Kunder ville have Spirituosa til Nydelse i Hjemmet eller maaske til rent teknisk Brug, hvortil Haandværkere og andre Folk kunne bruge visse Spirituosa, saa kunne de altsaa ikke faa det hos deres Købmand. Men i Byerne kan man faa saa meget, det skal være. Vi have ellers, synes jeg, haft nok af Løbæltet. Skulle vi nu ogsaa indføre det Forhold, at i Byerne kan enhver handle med stærke Drikke, men paa Landet kan et tilfældigt Flertal paa 25 pCt. af Vælgertallet stemme en Købmandshandel ned. Vi Landboere kunne dog ikke være tjente med det. I ethvert Tilfælde kan jeg ikke stemme derfor og vil fraraade at stemme derfor.